

Öğrencilerin Yabancı Dil Başarılarının Farklı Öğretim Kademelerine Göre Gelişiminin İncelenmesi (Kırşehir İli Örneği)*

Menderes ÜNAL¹

Geliş Tarihi: 05.01.2017

Kabul Ediliş Tarihi: 20.04.2017

ÖZ

Bu çalışmada ilk, orta ve yükseköğretimde okutulan yabancı dil derslerinde öğrencilerin akademik başarıları ile eğitim kademesi arasında anlamlı ilişkinin olup olmadığı ve gelişim durumu araştırılmıştır. Her kademedeki öğrencilere standart bir test uygulanmış ve öğrencilerin puanları ile eğitim kademesi, okul türü ve cinsiyet arasında fark olup olmadığı incelenmiştir. Söz konusu araştırmada betimsel (survey) yöntem kullanılmış ve Kırşehir ilindeki ilk, orta ve yükseköğretim kurumları sınırlandırılmış evren olarak seçilmiştir. 2015-2016 bahar döneminde, her bir öğretim kademesinden seçkisiz olarak belirlenen 334 öğrenci, çalışmanın örneklemine alınmıştır. Araştırmada veriler araştırmacı tarafından geliştirilen, “*Yabancı Dil Akademik Başarı (YADAB) Ölçeği*” ile toplanmıştır. Ölçekte ortaokul 2. Sınıf programı içeriğinden oluşturulan Elementary (Temel) seviyede 30 çoktan seçmeli vardır Bu ölçeğin iç tutarlılık katsayısı 0,84 olarak hesaplanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin YADAB puanları ile cinsiyetleri arasında kız öğrenciler lehine anlamlı fark vardır. Öğrencilerin akademik başarıları, hazırlık/ağırlıklı yabancı dil okuma durumuna göre incelendiğinde, hazırlık okuyan öğrenciler lehine anlamlı fark tespit edilmiş ancak hazırlık okuyanlar ayıklandığında, eğitim kademesine göre öğrencilerin yabancı dil akademik başarılarında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Diğer bir anlatımla, hazırlık okumayan öğrencilerin yabancı dil başarıları eğitim kademelerine göre gelişim göstermemektedir.

Anahtar kelimeler: Eğitim kademesi, akademik başarı, yabancı dil.

Examining the Development of Foreign Language Achievement of Students in Terms of Different Educational Levels (Kırşehir Sample)

ABSTRACT

In this study, it was investigated whether there was a meaningful improvement or relationship between the academic achievement of the students and the education level in the foreign language courses which have been taught in primary, secondary and higher education. Survey method was used in this study. Totally 334 students, who were randomly selected from each level of education in 2015-2016 Spring Term, composed sample of the study. The data of the research were gathered by “*Foreign Language Academic Achievement (YADAB) Scale*” that was developed by the researcher. There are

*Bu makalenin bir bölümü Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Kongresi, Nisan 2017 Alanya / Antalya’da sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Yrd.Doç.Dr., Ahi Evran Üniversitesi, menderesunal@gmail.com

30 multiple-choice questions at Elementary level, compiled from the content of the 2nd grade program of secondary school. Alpha coefficient of this scale was calculated as 0,84. According to the results of the research, there is a significant difference between YADAB scores and genders in favor of female students. When the academic achievement of the students was examined according to the attending to the preparatory courses, a meaningful difference was found in favor of the students who attended to the preparatory classes. But considering the foreign language achievement of the students who did not go to preparatory classes, no more improvement was seen according to the education levels.

Keywords: Education level, academic achievement, foreign language.

GİRİŞ

Eğitim, bireyin doğumundan ölümüne kadar geçen bir süreci kapsamaktadır. Güncel gelişmeler eğitimin boyutlarını belirlemekte, bireyin davranışlarını değiştirme Ertürk (1998) çabası evrensel boyutlara ulaşmakta ve farklı kademelerde okul içi ve okul dışı faaliyetlerin tümü olarak nitelendirilen öğretim programları hazırlanmaktadır (Küçükahmet, 2006; Varış 1985).

Eğitim faaliyetinin niteliği, ilişkili olduğu unsurların (okul, öğretmen ve öğrenci) kalitesi doğrudan alakalıdır. Bütün derslerde olduğu gibi yabancı dil derslerini başarı ile tamamlayıp hayata atılmak durumunda olan öğrencilerin başarısını ya da başarısızlığını mercek altına alma ve problemlerin nedenlerini incelemeye ihtiyacı vardır. Bu süreç ekseninde, ülkeler arasında sınırların kalktığı, rekabetin hızlandığı, iletişim araçlarıyla küreselleşen dünyamızda, çağdaş bilgiye anında ulaşmada yabancı dil öğrenmenin gerekliliği ve zorunluluğu gün geçtikçe artmakta (Serengil, 2007). Günümüzde, yabancı dile karşı olumlu tutum okul öncesinden tutun da üniversitelerin belli dönemlerinde yabancı dil dersleri okutulmaktadır (Demirel, 1999; Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2013).

Çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmayı kendine hedef alan Türkiye’de öğrencilerin bir yabancı dili öğrenerek yetişmelerinin büyük önem kazanması, yabancı dil eğitimi veren ilk, orta ve yükseköğretim kurumlarına olan ilgiyi arttırmaktadır. Orta öğretim düzeyinde farklı program yaklaşımlarıyla yürütülen yabancı dil öğretiminin yükseköğretimin beklentilerine uygun olup olmadığı da ayrı bir tartışma konusudur. Bu bağlamda orta öğretim ile yükseköğretim arasında bir iletişim kopukluğundan söz edilmekte; bu nedenle de, ulusal düzeyde bir yabancı dil eğitim politikası belirlenmemektedir (Bayraktaroğlu, 2012). Esasen, böyle bir politikanın belirlenmesi ve uygulanması öğretimin etkinliği açısından da gerekli görülmektedir. Demirel (1978) bu tür sorunların çözümüne ilişkin olarak, Türkiye’de yabancı dil öğretiminin etkinliği ve iş görüsellliği için genel bir yaklaşım olarak orta öğretim düzeyinde temel bir yabancı dil eğitimi verilmesini, yükseköğretimde ise akademik alanlara ilişkin özel amaçlı yabancı dil öğretiminin benimsenmesini önermektedir. Böylece, yükseköğretim düzeyindeki yabancı dil eğitimi sorununa da bir yön verilebilir ve bu düzeyde yapılan öğretim, temel bir yabancı dil eğitimi vermekten çok akademik alana yönelik özel amaçlı yabancı dil eğitimi olabileceğini iddia etmektedir

(Tilfarlıoğlu ve Öztürk, 2007). Bu yaklaşımdan hareketle ilk ve orta öğretim düzeyinde temel bir yabancı dil eğitiminin başarılı olması öğrencilerin ileriki eğitimleri için alt yapı oluşturmakta ve hedeflenen kazanımlara ulaşmada ön şart olarak kabul edilmektedir.

Yabancı dil öğretiminin verimliliği kadar karşılaşılan problemlerin çözümü de aynı derecede önemlidir. Yabancı dil öğretimi, gerçekçi eğitim çabaları temelinde, ilkokuldan yükseköğretime kadar birbiri üzerine inşa edilen, biri diğerinin devamı niteliğinde olan ve ona göre öğrenci yetiştiren kurumsal bir niteliğe sahip olmalıdır. Yani, ilk, orta ve yükseköğretim kademeleri birbirinden kopuk olmamalıdır. Dolayısı ile eğitimde gelişme, bütün bu kademeleri içine almak zorundadır (Demirel, 1993; Tosun, 2012).

Yaşanan gelişmeler neticesinde kurumlardaki düzenlemelerin ana sebebi, bireylerde davranış değişiklikleri oluşturmaktır. Bu değişme sürecinde Türk Milli Eğitimi'nin her kademesinin çağın ve toplumun ihtiyaçlarına uygun, öğrenci merkezli, hiçbir nedenle hiçbir bireyin eğitim sürecinin dışında bırakılmaması, yaşam boyu eğitim yolu ile bireylerin sürekli geliştirilmesi anlayışı ile yeniden yapılanması Milli Eğitimin vazgeçilmez hedefleri arasında yer almaktadır (MEB, 2001).

Milli eğitim temel kanununda belirlenen çağdaş bilgileri elde edip, toplum hizmetine sunma çabasında olan birçok genç orta öğretimden sonra üniversiteye devam etmekte ve milli hedefler doğrultusunda öğrenim görmektedir. Çağdaş bilgileri kaynağından alıp, uluslararası gelişmeleri yakından takip etmenin yolu yeterli düzeyde bir ya da birkaç yabancı dil bilgisinden geçmektedir (Karadağ ve Çalışkan, 2009). Bir yabancı dili öğrenmeye çalışmanın aslında başka bir insan olmaya çalışmak olduğu fikri daha fazla anlam kazanmaktadır. Çünkü yabancı dil öğreniminde aslında birey başka bir kültüre ve topluma ait olan yetenek, beceri ve özellikleri kazanmaya çalışmaktadır (Crookall ve Oxford, 1988). Ancak, üniversite eğitimi almış bütün öğrencilerin ileri düzeyde yabancı dil bilgisine sahip olduklarını söylemek oldukça zordur. Üniversitelerde okuyan öğrenciler, üniversite öğrenimleri sürecinde ve yabancı dil öğrenim çabalarında birçok zorluklarla mücadele etmektedirler. Onların başarılı ya da başarısız olmalarını etkileyen birçok faktör vardır. Yabancı dil derslerindeki alt yapı eksikliği bu faktörlerden biridir.

Yabancı dil öğretimi, MEB'in 1997 tarihinde ilköğretimin 8 yıla çıkarılması ile 4306 sayılı kanun gereği ilköğretim I. Kademeye indirilmiş olmasına (Demirel, 1999) ve bu dönemden üniversiteye kadar orta öğretimde farklı kredilerle yabancı dil dersleri okutulmasına rağmen öğrencilerin yabancı dil bilgisi hedeflenen düzeyden uzaktır. Yapılan uluslararası Yabancı dil yeterlik karşılaştırmalarında 2016 yılı itibarıyla 72 ülke arasından 51. sırada yer almıştır

(URL, 2017). Öğrencilerin yabancı dilde problem yaşamalarının en temel sebeplerinden biri, yabancı dili ilk ve orta öğretimde eksik veya hiç öğrenememiş olmalarıdır. Eğitim ihtiyaçlarının zamanında giderilmesi, bu ihtiyaçların önceden tespit edilmesine ve kurumsal çözüm sağlanmasına bağlıdır. Anlık ve kestirme çözümler başarıyı olumsuz yönde etkilemektedir. Öğrencilerin hazırbulunusluk düzeylerinin yetersizliği (Ünal ve Özdemir, 2008) yabancı dil öğretiminin sürekli ve birbirini tamamlayan nitelikte olmaması, sınıfların gereğinden daha kalabalık olması (Güçlü, 2002) zaten problemlerle dolu olan Türkiye’de yabancı dil öğretimini çıkmaza sokmaktadır.

Eğitimin sürekli gelişme içerisinde olması, geri bildirimin düzenli olarak ilgili öğelerden alınmasına bağlıdır. Eğitimin asıl öğeleri okul, öğretmen ve öğrencilerdir (Koçer, 1987; Şişman, 2000). Öğrencilerin devam ettikleri okul düzeyleri ve bu düzeydeki elde ettikleri yabancı dil birikiminin hedeflenen düzeyde olması onların içinde bulundukları eğitim sürecinin iyi analiz edilmesini gerektirir. İyi bir dil öğretimi, en olumlu koşullarda öğrenenin, ihtiyaçları ve düzeyine uygun olanıdır (Doğan, 1996). Yani öğrencilerin düzeyleri ve ihtiyaçları, uygulanacak yöntemin ve ulaşılabilecek hedeflerin belirleyicisi konumundadır. Bu çalışmada eğitimin en önemli öğelerinden öğrencilerin yabancı dil öğretimi sürecinde edinmiş oldukları birikimler, geline son nokta tespit edilmeye çalışılmış ve Türkiye’deki kurumlardaki verilen yabancı dil eğitiminin kademelere göre değişimi ve gelişimi incelemeye alınmıştır.

Amaç

Bu araştırmada, ilk, orta ve yükseköğretimde okutulan yabancı dil derslerinde öğrencilerin akademik kazanımlarını tespit etme ve bu eğitim kademelerinde yabancı dil eğitimi almış olan öğrencilerin yeterlilikleri ve akademik başarıları arasında anlamlı ilişki olup olmadığını belirlemeyi amaçlanmaktadır. Bu amaca ulaşmak için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğrencilerin YADAB puanları ile cinsiyetleri arasında anlamlı fark var mıdır?
2. Öğrencilerin YADAB puanları, hazırlık okuma durumuna göre anlamlı bir fark oluşturmaktadır mı?
3. Öğrencilerin YADAB puanları, öğretim kademesine göre anlamlı bir fark oluşturmaktadır mı?
 - 3.1 Örnekleme bulunan öğrencilerin geneli ele alındığında YADAB puanları, öğretim kademesi göre değişmekte midir?
 - 3.2 Örnekleme bulunan öğrencilerden hazırlık okumayanlar ele alındığında YADAB puanları, öğrenim düzeyine göre değişmekte midir?

YÖNTEM

Bu araştırma tarama modellerinden genel tarama modelinin kullanıldığı betimsel bir çalışmadır. Betimsel (Survey) çalışmalarda mevcut olan durum belirlenmek istendiğinden, bu tür çalışmalar genellikle doğal ortamda yapılmaktadır (Karasar, 2010). Söz konusu çalışmada anket survey tekniği kullanılarak öğrencilerin var olan yabancı dil başarıları durumları ile okul düzeyleri(ilk, orta ve yükseköğretim) arasındaki ilişki betimleme yoluna gidilmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmada sınırlandırılmış evren kullanılmıştır. Buna çalışma evreni de denilmektedir (Karasar 2010). Bu çalışmada, Kırşehir ili merkez okullarda öğrenim gören il, orta ve yükseköğretim öğrencileri çalışma evreni olarak belirlenmiştir. Araştırmacının örneklemini, 2015–2016 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Kırşehir ili merkez okullarda öğrenim gören seçkisiz olarak belirlenen 334 öğrenci oluşturmaktadır. Krejcie ve Morgan (1970), Xu (1999) ve Büyüköztürk vd. (2012)’e göre bu örneklem büyüklüğü hedef evreni temsil etmektedir. Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin okul düzeyleri ve sayısı Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. *Araştırma Kapsamına Alınan Öğrencilerin Okul Düzeyleri ve Sayısı*

<u>Okul düzeyi</u>	<u>Özelliği</u>	<u>Sayısı</u>
Orta 2.sınıf	Ortaokul Giriş	84
Lise 1. sınıf	Ortaokul Çıkış / Lise Giriş	98
Yükseköğretim 1. sınıf	Yükseköğretime Giriş / Lise Çıkış	71
Yükseköğretim son sınıf	Yükseköğretimden Çıkış	81

Verilerin Toplanması

Çalışmanın verileri, araştırmacı tarafından geliştirilen “Yabancı Dil Başarı Testi” ile toplanmıştır. Bu ölçek iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğrencilere ait kişisel bilgiler, İkinci bölümde öğrencilerin yabancı dil başarılarını ölçmeye yönelik 30 test maddesi yer almaktadır. Bu ölçek hazırlanırken 2013 tarihli Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, İlköğretim Kurumları (İlkokullar ve Ortaokullar) İngilizce Dersi (2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar) Öğretim Programı ders içeriği esas alınarak hazırlanmıştır. Ölçek Ortaokul 2. Sınıf (6.sınıflar) düzeyinde temel (Elementary) İngilizce konularını içermektedir. Test maddelerinin bu düzeyde oluşturulmasındaki amaç, öğrencilerin en temel düzeydeki başarı durumlarını test etmektir.

Araştırmada kullanılan ölçme aracının geçerliliği için ilk aşamada uyarlanan ölçek uzman görüşüne başvurularak geliştirilmiş ve uygulamaya dâhil olmayan 95 öğrenciye uygulanarak ölçme aracının güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır.

Araştırmada kullanılan ölçek formunun en son haliyle Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı 0,84 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Analizi

Alt problemlere yönelik olarak toplanan veriler bilgisayara aktarılmış ve aktarılan veriler üzerinde istatistiksel analizler için paket programlardan yararlanılmıştır. Öğrencilerden elde edilen kişisel bilgiler ve yabancı dil başarı puanları tekli ve ilişkisel çözümlemelere tabi tutulmuş, frekans, yüzde, aritmetik ortalama, Standart Sapma, T-testi ve ANOVA test değerleri hesaplanarak verilerin yorumlanmasına gidilmiştir. Veriler analiz edilirken öğrencilerin yabancı dil hazırlık/ağırlıklı yabancı dil okuma durumları göz önünde bulundurulmuştur. Günümüzde bazı liselerde (Fen lisesi, Sosyal bilimler lisesi) yabancı dil ağırlıklı olarak okutulmaktadır. Aynı şekilde bazı üniversitelerin birinci sınıfından önce isteğe bağlı veya zorunlu olmak üzere iki şekilde yabancı dil hazırlık okutulabilmektedir. Söz konusu, yabancı dil hazırlık ve ağırlıklı yabancı dil programlarında dersler yabancı dilin 4 becerisinin geliştirilmesi üzerine yoğun olarak yer almaktadır. Bu öğrencilerin Ortaokul 2. Sınıf düzeyinde hazırlanan akademik başarı testinden diğerlerinden daha başarılı olacağı hipotezi oluşmaktadır. Bu nedenle analizlerde farkı görebilmek için hem öğrencilerin toplamı hem de hazırlık okuyanların ayıklandığı gruplar üzerinde analizler yapılmıştır.

BULGULAR

Öğrencilerin yabancı dil başarıları durumları ile cinsiyet, hazırlık okuma durumları ve okul düzeyleri (orta, lise, yükseköğretim) arasındaki ilişki istatistiksel olarak incelenmiş ve elde edilen bulgular tablolar şeklinde aşağıda verilmiştir.

Öğrencilerin YADAB Puanlarının Cinsiyete Göre Farkı

Öğrencilerin, YADAB puanlarında cinsiyete göre anlamlı bir farkın olup olmadığı ile ilgili yapılan T-test sonuçları ve elde edilen bulgular Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin YADAB Puanlarının Cinsiyete Göre Farkı

	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	ss	sd	t	p
Ortaokul 2. sınıf	Kadın	42	31,60	8,55	82	2,313	,023
	Erkek	42	27,24	8,71			
Lise 1. sınıf	Kadın	55	44,56	19,67	96	1,659	,100
	Erkek	43	38,65	14,25			
Üniversite 1. sınıf	Kadın	40	49,15	20,79	69	,465	,643
	Erkek	31	46,90	19,34			
Üniversite 4. sınıf	Kadın	43	62,28	25,73	79	2,226	,029
	Erkek	38	51,16	17,98			

Tablo 2 incelendiğinde, Lise 1. sınıf ve Üniversite 1. sınıf öğrencilerinin, YADAB puanlarında cinsiyete göre farkı anlamlı değildir ($t_{(96)}=1,659$, $p>.05$ ve $t_{(69)}=.465$, $p>.05$). Yani Lise 1. sınıf ve Üniversite 1. sınıf öğrencilerinin YADAB puanları cinsiyete göre değişmemektedir. Bununla birlikte, Ortaokul 2. sınıf ve Üniversite 4. sınıf öğrencilerinin, YADAB puanlarında cinsiyete göre anlamlı fark vardır ($t_{(82)}=2,313$, $p<.05$ ve $t_{(79)}=2,226$, $p<.05$).

Öğrencilerin YADAB Puanlarının Hazırlık Okuma Durumuna Göre Farkı

Üniversite 1. sınıf ve Üniversite 4. sınıf öğrencilerinin, YADAB puanlarında hazırlık okuma durumuna göre anlamlı bir farkın olup olmadığı ile ilgili veriler Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin YADAB Puanlarının Hazırlık Okuma Durumuna Göre Farkı

	Hazırlık Durumu	N	$\bar{X}$	ss	sd	t	p
Üniversite 1. sınıf	Okudu	15	73,80	14,45	69	7,415	,000
	Okumadı	56	41,30	15,23			
Üniversite 4. sınıf	Okudu	38	74,84	17,28	79	9,542	,000
	Okumadı	43	41,35	14,30			

$p<0,01$

Tablo 3’e göre, hem üniversite 1. Sınıf hem de üniversite 4. sınıf öğrencilerinin, YADAB puanlarında hazırlık okuma durumuna göre anlamlı fark vardır ($t_{(69)}=7,415$, $p<.01$ ve $t_{(79)}=9,542$, $p<.01$). Söz konusu grupların başarı puanları her iki grupta da hazırlık okuyan öğrenciler lehinedir.

Öğrencilerin YADAB puanlarını öğretim kademesi göre farkı

Öğrencilerin akademik başarı puanları, öğretim kademesi göre anlamlı bir fark oluşturup oluşturmadığını tespit etmek için iki farklı yol izlenmiştir. Birincisi, örneklemde bulunan öğrencilerin geneli ele alınarak hesaplamalar yapılmıştır. İkincisi ise hazırlık okuyanlar ayıklanarak öğrencilerin YADAB puanları öğretim kademesine göre incelenmiştir.

a) Örneklemde bulunan öğrencilerin geneli ele alındığında YADAB puanları, öğretim kademesi göre değişme olup olmadığı araştırılmıştır. Öncelikle öğrencilerin YADAB puanlarının öğretim kademesi göre dağılımı, ortalama ve standart sapma değerleri belirlenmiş ve Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin Genelinin YADAB Puanlarının Öğrenim Düzeylerine Göre Dağılımı

	N	$\bar{X}$	ss
Ortaokul 2. sınıf	84	29,42	8,85521
Lise 1. sınıf	98	41,97	17,66320
Üniversite 1. sınıf	71	48,17	20,06132
Üniversite 4. sınıf	81	57,06	22,98551
Toplam	334	43,79	20,54200

Tablo 4'e göre öğrencilerin geneli ele alındığında öğretim kademesi yükseldikçe öğrencilerin YADAB puanları da artmaktadır. Akademik yabancı dilin temel düzeyi olarak alınan Ortaokul 2. Sınıf en düşük ortalamaya sahip iken ($\bar{X}=29,42$) Üniversite 4. Sınıf öğrencilerinin ortalaması ($\bar{X}=57,06$) en yüksektir. Bütün grupların ortalamasının 100 tam puan üzerinden sadece 43,79 olması dikkate değer bir durumdur. Öğrencilerin YADAB puanları arasındaki farkı incelemek amacı ile Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmış ve elde edilen bulgular Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Öğrencilerin Genelinin YADAB Puanlarının Öğretim Düzeylerine Göre Farkı

Varyansın Kaynağı	SS	df	MS	F	p
Gruplararası	33307,341	3	11102,447		
Gruplariçi	107209,988	330	324,879	34,174	,000
Toplam	140517,329	333			

p<0,01

Tablo 5 incelendiğinde öğrencilerin YADAB puanları ile öğrenim düzeyleri arasındaki fark anlamlıdır ($F_{(3-330)}=34,174$, $p<.01$). Başka bir ifadeyle, YADAB puanları öğretim kademesi göre değişmektedir. Öğrencilerin puanları arasında oluşan anlamlı farklılığın kaynağını yani hangi grup lehine oluştuğunu belirlemek üzere Scheffe test ile çoklu karşılaştırma yapılmış ve elde edilen bulgular Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Öğrencilerin Öğrenim Düzeyine Göre YADAB puanlarının Scheffe Testi Tablosu

	N	p = .05		
		1	2	3
Ortaokul 2. sınıf	84	29,42		
Lise 1. sınıf	98		41,97	
Üniversite 1. sınıf	71		48,17	
Üniversite 4. sınıf	81			57,06
p		1,000	,183	1,000

Tablo 6'ya göre, öğrencilerin YADAB puanlarının öğretim kademesine göre oluşan anlamlı farkın hangi düzeyler arasında olduğunu tespit etmek için yapılan Scheffe test sonuçları incelendiğinde; i) Ortaokul 2. sınıflar ($\bar{X}=29,42$) ile Lise 1. sınıflar ($\bar{X}=41,97$), Üniversite 1. sınıflar ($\bar{X}=48,17$) ve Üniversite 4. sınıflar ($\bar{X}=57,06$) arasında ikinciler lehine, ii) Üniversite 4. sınıflar ($\bar{X}=57,06$) ile Lise 1. sınıflar ($\bar{X}=41,97$) ve Üniversite 1. sınıflar ($\bar{X}=48,17$) arasında birinci lehine anlamlı fark bulunmuştur.

b) Örneklemde bulunan öğrencilerden hazırlık okumayanlar ele alındığında YADAB puanlarının öğretim kademesi göre değişimi incelenmiş ve öğrencilerin oldukları puanların dağılımı Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7. Hazırlık Okumayan Öğrencilerin YADAB Puanlarının Öğrenim Kademesi Göre Dağılımı

	N	$\bar{X}$	ss
Ortaokul 2. sınıf	84	29,42	8,85521
Lise 1. sınıf	98	41,97	17,66320
Üniversite 1. sınıf	56	41,30	15,22787
Üniversite 4. sınıf	43	41,35	14,30265
Toplam	281	37,99	15,46228

Tablo 7’de yer alan hazırlık okuyanlar öğrencilerin ayıklandığında elde edilen YADAB puanları incelendiğinde, Ortaokul 2. Sınıf düzeyi öğrencilerin ortalaması ($\bar{X}=29,42$) en düşüktür. Lise 1.sınıf ortalaması ($\bar{X}=41,97$) diğer öğretim kademelerine ait ortalamalardan çok az yüksek olmasına rağmen Üniversite 1. sınıf ($\bar{X}=41,30$) ve Üniversite 4. Sınıf ($\bar{X}=41,35$) ortalamalarının birbirine yakın oldukları görülmektedir. Hazırlık okumayan öğrencilerin, YADAB puanlarında öğretim kademesi göre anlamlı bir farkın olup olmadığı ANOVA test ile incelenmiş ve ulaşılan bulgular Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Hazırlık Okumayan Öğrencilerin YADAB Puanlarının Öğrenim Düzeyine göre Farkı

Varyansın Kaynağı	SS	df	MS	F	p
Gruplararası	8826,036	3	2942,012		
Gruplariçi	58116,932	277	209,808	14,022	,000
Toplam	66942,968	280			

p<0,01

Tablo 8 incelendiğinde öğrencilerin YADAB puanları ile öğrenim düzeyleri arasındaki fark anlamlıdır ($F_{(3-277)}=14,022$, $p<.01$). Başka bir ifadeyle, YADAB puanları öğretim kademesi göre değişmektedir. Hazırlık okumayan öğrencilerin YADAB puanlarının öğretim kademesine göre oluşan anlamlı farkın hangi düzeyler arasında olduğunu tespit etmek için yapılan Scheffe test bulguları Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9. Hazırlık Okumayan Öğrencilerin Öğrenim Düzeyine Göre YADAP puanlarının Scheffe Testi Tablosu

	N	p = .05	
		1	2
Ortaokul 2. sınıf	84	29,4167	
Üniversite 1. sınıf	56		41,3036
Üniversite 4. sınıf	43		41,3488
Lise 1. sınıf	98		41,9694
p		1,000	,995

Tablo 9'daki hazırlık okumayan öğrencilerin YADAB puanlarında oluşan anlamlı farkın hangi öğretim düzeyleri arasında olduğunu gösteren Scheffe testine göre; Ortaokul 2. sınıflar ($\bar{X}=29,42$) ile Üniversite 1. sınıflar ($\bar{X}=41,30$), Üniversite 4. sınıflar ($\bar{X}=41,35$) ve Lise 1. sınıflar ($\bar{x}=41,97$) arasında ikinciler lehine anlamlı fark bulunmuştur. Bununla birlikte Lise 1.sınıf, Üniversite 1. Sınıf ve üniversite 4. Sınıf öğrencilerin YADAB puanları arasında anlamlı fark yoktur. Yani Ortaokul 2. sınıf kademesinden sonra Lise, Üniversiteye giriş ve üniversite mezuniyet düzeyleri arasında yabancı dil akademik başarı açısından anlamlı farklılık oluşmamaktadır. Diğer taraftan öğrencilerin YADAB puanlarının öğretim kademesine göre sistematik olarak sıralanmadığı anlaşılmaktadır. Lise 1. sınıf öğrencilerinin YADAB puanları Üniversite 1. ve 4. sınıf öğrencilerin puanlarından ortalama olarak az da olsa yüksek olduğu görülmektedir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Öğrencilerin ilkokuldan itibaren başlayan yabancı dil öğrenim ve öğretim faaliyetlerinin cinsiyet ve öğrenim kademesi değişkenleri bağlamında yabancı dil akademik başarıları incelenmiş olup elde edilen sonuçlar tartışma ve yorumlarla birlikte bu bölümde sunulmuştur.

1. Öğrencilerin YADAB puanlarının cinsiyete göre farklılık oluşturup oluşturmadığı araştırılmış ve sonuçta Lise 1. sınıf ve üniversite 1. sınıf öğrencilerin YADAB puanlarının cinsiyete göre değişmediği görülmüştür. Ancak İlköğretim 7. sınıf ve üniversite 4. sınıf öğrencilerin, YADAB puanları kadınlar lehine anlamlıdır. Genel anlamda puanlar incelendiğinde ise her öğretim kademesinde erkek öğrencilerin yabancı dil akademik başarı ortalamları daha düşüktür. Bu bulguyu destekleyen Ünal ve Özdemir (2008)'in yapmış oldukları çalışmada kadın öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin de erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Aynı şekilde Tay, Durmaz ve Şanal (2013) tarafından yapılan çalışmada da kadın öğrencilerin değerler konusundaki algılarının ve farkındalıklarının erkeklere göre daha yüksek olduğu kanıtlanmıştır. Diğer taraftan Acat ve Demiral (2002)'nin yapmış oldukları yabancı dilde motivasyon odaklı çalışmada yabancı dil öğreniminde motivasyon kaynaklarına ilişkin görüşler cinsiyete göre karşılaştırıldığında kadınlar lehine anlamlı fark bulunmuştur. Aynı zamanda kadın öğrencilerin erkeklere göre yabancı dile karşı ilgilerinin de daha yüksek olduğu erkek katılımcıların bunu ilgiden çok zorunlu oldukları için yaptıkları sonucuna ulaşılmıştır.

2. Üniversite 1. sınıf ve üniversite 4. sınıf öğrencilerinin, YADAB puanlarında hazırlık okuma durumuna göre farkı anlamlıdır ve her iki grupta da anlamlı fark hazırlık okuyan öğrenciler lehinedir. Gökdemir (2005)'e göre genel liselerden mezun olan öğrencilerin üç yıla yayılmış haftada üç veya beş saatlik yabancı dil derslerinden sonra haftanın beş günü beş veya altı saatlik yoğun bir yabancı dil programına katılan öğrencilerin sorunları yoğunluk ve zaman problemidir. Ancak Lembo (1971) öğrencilerin başarısına etki eden fiziksel, ruhsal, parasal ve toplumsal karmaşıklığa rağmen başarı veya başarısızlığın ana

kaynağı, okul sürecinin kendisi olduğunu iddia etmektedir. Bu durumda hazırlık programlarında yaşanan sorunlara (Batumlu ve Erden, 2007) rağmen yabancı dil öğretiminde başarının önemli faktörlerinden birisi olduğu görülmektedir. Mevcut çalışma bulguları ve bu bulguyu destekleyen söz konusu çalışmalara göre yabancı dil öğrenim ve öğretim sürecinde hazırlık/ağırlıklı yabancı dil programlarının olumlu katkı yaptığı görülmektedir. Bu bulgu Sebuktekin (1983)'ün Yabancı Dil öğretmeni Yetiştirme ve Hizmet içi Eğitim konusunun ele alındığı çalışmada varılan hazırlık sınıfı bulunan üniversitelerin yabancı dil öğrenimine katkıda bulunduğu bulgusu ile benzerlik taşımaktadır. Aynı şekilde Ünal ve Taşdemir (2011)'in yapmış oldukları çalışmada da yoğunlaştırılmış yabancı dil öğretimi uygulamalarının yabancı dil öğrenimini kolaylaştırdığı ve başarıyı artırdığı bulgusu yabancı dil öğretmenlerinin görüşleri ile desteklenmiştir.

3. Örneklemde bulunan öğrencilerin geneli ele alındığında, YADAB puanları ile öğrenim düzeyleri arasındaki fark anlamlıdır. Bu fark Ortaokul 2. sınıflar aleyhine; Lise 1. Sınıflar ve Üniversite 1-4. sınıf öğrencileri lehinedir. Yani öğretim kademesine bağlı olarak öğrencilerin yabancı dil akademik başarıları yükselmektedir. Ancak bu yükseliş hem hazırlık/ağırlıklı yabancı dil okuyan hem de okumayanların yer aldığı karma grupların karşılaştırma sonuçlarına endekslidir. Ortaokul 2. Sınıf düzeyinin temel (Elementary) düzey ve öğrencilerin de akademik öğrenmelerinin başlangıç seviyesi olduğu göz önüne alınacak olursa bu sonucun doğal olduğu söylenebilir. Buna karşılık olarak MEB (2013) öğretim programlarında ve Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) tarafından 04/12/2008 Tarih, 27074 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan “*Yükseköğretim Kurumlarında Yabancı Dil Öğretimi Ve Yabancı Dille Öğretim Yapılmasında Uyulacak Esaslara ilişkin Yönetmelik*”in 7.maddesinin 6. Fıkrasına göre “*İki yarıyıldan ibaret olan yabancı dil hazırlık sınıfında görülen haftalık ders saat yükü 20 den ve bir yarıyıldan ibaret olan ders saat yükü 260'dan az olamaz*” hükmü gereği yabancı dil dersleri yoğunlaştırılmış olarak okutulmaktadır (YÖK, 2016). Bu nedenle, Üniversite 1. Sınıf öğrencilerinin puanlarının Üniversite 4. Sınıf öğrencileri puanların yüksek olmasının sebebi üniversitede hazırlık okuyanların 4. Sınıf grubu içerisinde hesaba katılmasından kaynaklandığı görülmektedir.

4. Örneklemde bulunan öğrencilerden hazırlık okumayanlar ele alındığında YADAB puanları öğrenim düzeyleri arasındaki fark anlamlıdır. Bu fark Ortaokul 2. Sınıf öğrencilerinin aleyhinedir. Ancak lise 1. sınıf, üniversite 1. sınıflar, üniversite 4. sınıflar arasında manidar fark yoktur. Yani, öğrencilerin yabancı dil akademik başarıları ortaokuldan sonra anlamlı değişiklik göstermemekte, sınıf düzeyi ve okul kademesi yükselmesine rağmen yabancı dil başarıları neredeyse aynı düzeyde kalmakta verilen eğitim ve harcanan çaba yabancı dilde başlangıç (Elementary) seviyesinin üzerine çıkamamaktadır. Alan yazında bu bulguyu destekleyen araştırmalardan birisi Demirel (1999) tarafından yapılmış ve bu araştırmada üniversite düzeyinde öğrencilerin yabancı dil bilgisi hedeflenen düzeyden uzak olduğu bunun nedeninin de yabancı dili ilk ve orta öğretimde eksik veya hiç öğrenememiş olmalarından kaynaklandığı iddia edilmektedir. Buna ilave olarak Özer ve Korkmaz (2016); Ünal ve İlhan (2015) ve Şahin

(2009)'un yapmış oldukları çalışmada yabancı dil öğretmenlerinin görüşüne göre yabancı dil öğretiminde öğrenci başarısına olumlu ve olumsuz etki eden faktörlerin başında öğretmen, öğrenci, dersin işlenişi, çevre ve eğitim sistemi gelmektedir. Bu faktörlere getirilen eleştirilerin yanında başarı için yapılan önerilerin başında öğrenci algısı ve motivasyonu gelmektedir (Acat ve Demiral, 2002)

İlköğretimden başlayarak öğrencilere nitelikli yabancı dil alt yapısı oluşturacak tedbirler alınmalıdır. Öğretim kurumlarının yabancı dil öğretim programları ve uygulamaları birbirini tamamlar ve destekler nitelikte olmalıdır. Özellikle okul öncesi ve ilkokuldan başlayarak yabancı dil derslerine branş öğretmenlerinin girmesi sağlanmalıdır. Bunu yanı sıra yabancı dil öğretmenlerinin niteliğini arttırmaya yönelik, lisans programlarının güncellenmesi, görevde olan öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilmesi ve yurt dışı tecrübelerinin artırılması yoluyla kendilerini yenilemelerine fırsat oluşturulmalıdır. Buna ilave olarak yabancı dil hazırlık programı veya yoğunlaştırılmış yabancı dil öğretimi uygulamalarının yaygınlaştırılması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Acat, B. ve Demiral, S. (2002). Türkiye'de yabancı dil öğreniminde motivasyon kaynakları ve sorunları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 31, 312-329
- Batumlu, D. Z. ve Erden, M. (2007). Yıldız Teknik Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulu hazinlik öğrencilerinin yabancı dil kaygıları ile İngilizce başarıları arasındaki ilişki. *Eğitimde Kuram ve Uygulama (Journal of Theory and Practice in Education)*, 3 (1), 24-38
- Bayraktaroğlu, S. (2012). *Neden Yabancı Dil Eğitiminde Başarılı Olamıyoruz?* Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalı 1. Yabancı Dil Eğitimi Çalıştayı Bildirileri 12 – 13 Kasım, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri. (11. Baskı)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Crookall, D. & Oxford, R. (1988). Review Essay. *Language Learning*, 38, 127-140.
- Demirel, Ö. (1978). Yabancı dil öğretimi ve tam öğrenme. *Eğitim ve Bilim*, 14, 46-50
- Demirel, Ö. (1993). *Yabancı Dil Öğretimi. İlkeler, Yöntemler, Teknikler*. Ankara: Usem.
- Demirel, Ö. (1999). *İlköğretim Okullarında Yabancı Dil Öğretimi*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Doğan, M. (1996). Yabancı Dil Öğrenimi ve Yabancı Dilde Öğretim. *Bilge Dergisi*, Güz 10, 11-14.
- Gökdemir, C. V. (2005). Üniversitelerimizde verilen yabancı dil öğretimindeki başarı durumumuz. *Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6 (2), 251-264.
- Güçlü, M. (2002). İlköğretimde kalabalık sınıflar sorunu ve çözüm önerileri. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, (9), 52-59.
- Ertürk, S. (1998). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Meteksan.
- Karasar, N. (2010): *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Karadağ, E. ve Çalışkan, N. (2009). Interaction and communication in the process of education and shared common area in the classroom. *College Student Journal*; Vol. 43, Issue 1, 123.

- Koçer, H.A. (1987). *İlkokul Öğretmeninin Yetiştirilmesi*. Öğretmen Yetiştiren Yüksek Öğretim Kurumlarının Dünyü, Bugünü, Geleceği Sempozyumu. Gazi Üniversitesi, 8-11 Haziran, Ankara.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-10.
- Küçükahmet, L. (2006). *Öğretimde Planlama ve Değerlendirme*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Lembo, J. M. (1971). *Why Teachers Fail?* Columbus, Ohio: Charles E. Merrill Publishing.
- MEB, (2013): *Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Yabancı dil öğretim programları*. Ankara: MEB yayınları.
- MEB, (2001): 2002 Yılı Başında Milli Eğitim. Ankara, MEB. APK.
- Özer, B. ve Korkmaz, C. (2016) Yabancı dil öğretiminde öğrenci başarısını etkileyen unsurlar. *EKEV AKADEMİ DERGİSİ*, Yıl: 20 Sayı: 67, 59-84.
- Sebuktekin, H. (1983). *Orta öğretim kurumlarında yabancı dil öğretimi ve sorunları: Yabancı dil öğretmeni yetiştirme ve hizmet içi eğitim*. Türk Eğitim Derneği Bilimsel Toplantısı kitapçığı, 20 - 21 Haziran. Ankara: Şafak Matbaası.
- Serengil, U. (2007). Yabancı dil öğrenmenin önemi ve gerekliliği. *ABMYO Dergisi*, 7, 65-80.
- Şahin, Y. (2009). Yabancı dil öğretiminde öğrenci başarısını olumsuz yönde etkileyen unsurlar. *TSA Dergisi*, 13 (1), 149-158.
- Şişman, M. (2000). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. Ankara: Pegem Akademi.
- Tilfarlioglu, F. Y. ve Öztürk, A. R. (2007). An analysis of ELT teachers' perceptions of some problems concerning the implementation of English language teaching curricula in elementary schools. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 3(1), 202-217
- Tosun, C. (2012). Yurdumuzda Yabancı Dil Öğretme ve Öğrenme Sürecinde Başarısızlığın Nedeni Yöntem mi? Türkiye'de Yabancı Dil Eğitiminde Eğilim Ne Olmalı? *1. Yabancı Dil Eğitimi Çalıştayı Bildirileri*, 12-13 Kasım 2012, Ankara.
- Ünal, M. ve Özdemir, M. Ç. (2008). Eğitim Fakültelerinde Ortak Ders Olarak Okutulan Yabancı Dil Derslerinde Öğrencilerin Bilişsel Hazırbulunuşluk Düzeylerinin Akademik Başarıya Etkisi. *Ahi Evran Üniversitesi, Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*. 9,1, s.13-22.
- Ünal, M. ve Taşdemir, M. (2011). *Evaluation of new extended foreign language teaching program applied in 2005 in high schools considering the opinions of teachers and students*. INCCUI-2011. The First International Congress on Curriculum and Instruction, Anadolu University, 05-08 October, Eskişehir.
- Ünal, M. ve İlhan, E. (2015). *A case study on the problems and solutions about foreign language teaching at higher education*. The Third International Congress on Curriculum and Instruction. Çukurova University, 22-204 October, Adana.
- Tay, B., Durmaz, Z. F. ve Şanal, M. (2013). Sosyal Bilgiler Dersi Kapsamında Öğrencilerin Değer ve Değerler Eğitimine İlişkin Görüşleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi (GEFAD)* 33(1), 67-93
- Xu, G. (1999). Estimating sample size for a descriptive study in quantitative research. *Quirk's Marketing Research Review*. Web: 02 Aralık 2016 tarihinde <http://www.quirks.com/articles/a1999/19990603.aspx> adresinden elde edilmiştir.
- VARIŞ, Fatma, (1985): *Eğitim Bilimine Giriş*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, No:146.
- YÖK (2016). *Yükseköğretim kurumlarında yabancı dil öğretimi ve yabancı dille öğretim yapılmasında uyulacak esaslara ilişkin yönetmelik*. 28 Aralık 2016 tarihinde http://www.yok.gov.tr/web/guest/icerik/-/journal_content/56_INSTANCE_rEHF8BIsfYRx/10279/18036 adresinden elde edilmiştir.
- URL (2017). <http://www.ef.com.tr/epi/regions/europe/turkey/>

SUMMARY

In this study, it was investigated whether there was a meaningful improvement or relationship between the academic achievement of the students and the education level in the foreign language courses which have been taught in primary, secondary and higher education. A standard test was administered to the students at each stage and the difference between the scores of the students and the education level, school type and gender was examined. Inadequate level of readiness of students (Ünal and Özdemir, 2008), discontinuous and uncomplimentary language teaching policy and too crowded classes (Güçlü, 2002) are leading the way of foreign language teaching in Turkey, which is already filled with problems. Individuals are making a living through educational programs, which include learning-teaching processes which are characterized as in-school and out-of-school activities (Varış 1985; Ertürk, 1998; Küçükahmet, 2006). Students from primary education to university are in need of completing their foreign language courses successfully as well as other courses to begin working. Today, foreign language teaching activities have been incorporated into schools even kinder gardens to develop a positive attitude. (Demirel,1999; Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2013). Foreign language is one of the most important means of reaching the contemporary world in our globalizing world. Many young people who have tried to get the contemporary information determined in the basic law of National Education and continue to the university after the secondary education and are educated in the direction of the national targets. The way to get from contemporary resources of information and follow international developments closely enough could be possible through knowledge of one or more foreign languages (Crookall and Oxford, 1988). Today it is difficult to say that all students at university education have advanced foreign language knowledge. There are many factors that affect their success or failure. In this study, it was investigated whether there was a meaningful improvement or relationship between the academic achievement of the students and the education level in the foreign language courses which have been taught in primary, secondary and higher education. A standard test was administered to the students at each stage and the difference between the scores of the students and the education level, school type and gender was examined.

Survey method was used in this study and primary, secondary and higher education institutions in Kırşehir province were selected as restricted universes. Totally 334 students, who were randomly selected from each level of education in 2015-2016 Spring Term, were included in the sample of the study. The data of the research were gathered by “*Foreign Language Academic Achievement (YADAB) Scale*” that was developed by the researcher. There are 30 multiple-choice questions at Elementary level, compiled from the content of the 2nd grade program of secondary school. The reason for choosing this level was to determine the level of achievement of the basic skills of the students. Alpha (Internal consistency) coefficient of this scale was calculated as 0,84. The

collected data was transferred to the computer and parametric tests were used to analyse the data.

According to the results of the research, there is a significant difference between YADAB scores and genders in favor of female students. When the academic achievement of the students was examined according to the attending to the preparatory / predominant foreign language courses, a meaningful difference was found in favor of the students who attended to the preparatory classes. Whenever the attendees to preparatory classes were taken away, there was no significant difference in the academic achievement of the students. In other words, considering the foreign language achievement of the students who did not go to preparatory classes, no more improvement was seen according to the education levels. In Demirel (1999)'s study it was claimed that students at university level are far from the target level of foreign language knowledge because of foreign language learning in primary and secondary education is incomplete or not at all. According to the opinions of foreign language teachers; teachers, students, course, environment, and education system are the most important factors that affect students' success in foreign language teaching (Acat and Demiral, 2002; Şahin, 2009; Ünal and İlhan, 2015; Özer and Korkmaz, 2016)

Beginning from primary education, precautions should be taken for the establishment of qualified foreign language background for students. Foreign language teaching programs and practices of educational institutions must be complement and supporting each other. Particularly starting from pre-school and primary school, branch teachers should be introduced to foreign language courses. In addition to this, an opportunity should be created to improve the quality of foreign language teachers by renewing undergraduate programs, providing in-service trainings to on-duty teachers and increasing their overseas experience. Likewise, foreign language preparatory programs or intensive foreign language teaching practices are recommended to be expanded.